3.2. "ELİF OKUTUCUSU" VE "A" SESİ

KONUYA HAZIRLIK

Yunus Emre'nin "Dört kitabın manası / Bellidir bir elifte / Sen elifi bilmezsin / Bu nice okumaktır" mısralarında geçen "elif" sözüyle neler anlatılmaktadır? Düşüncelerinizi açıklayınız.

OSMANLI TÜRKÇESİ

a) Elif (ا) okutucusu kendinden önceki harfi "a" sesiyle okutur.

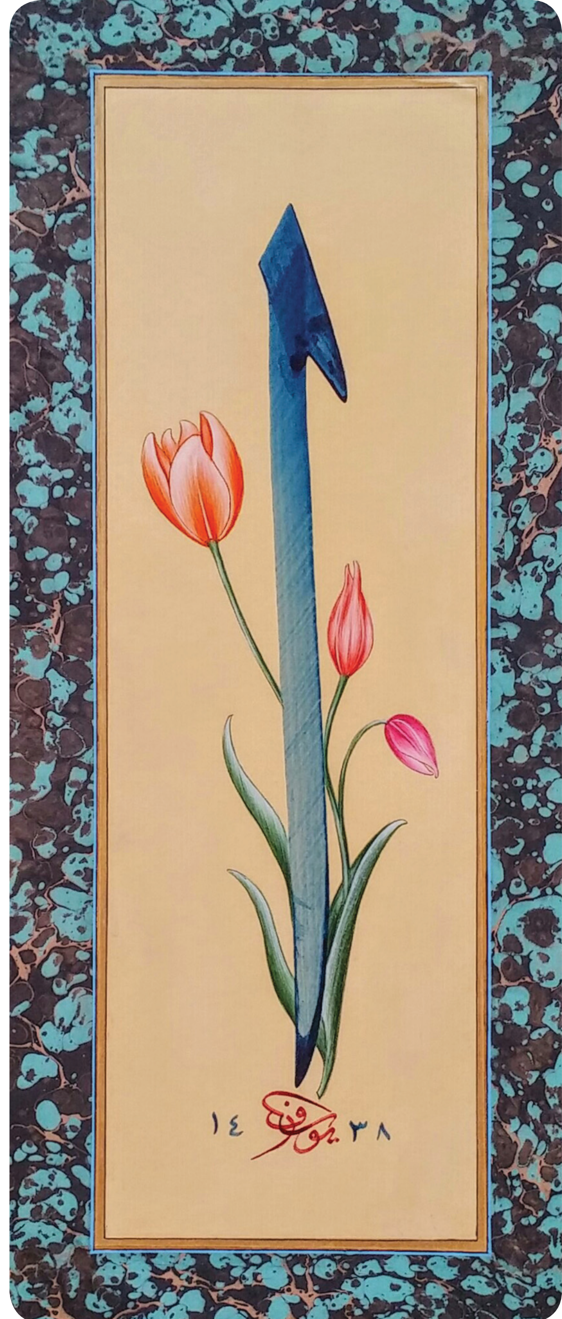
چاى	بال
çay	bal
باصاماق	بارداق
basamak	bardak

b) Elif harfi üzerindeki med işareti (آ), elif harfini "a" sesiyle okutur.

آت	آق
at	ak
آفاجان	آيران
afacan	ayran

c) Fiil kök veya gövdelerinin sonundaki "a" sesi elif okutucusu ile gösterilir.

پارلا	آرا
parla	ara
آلما	آتلا
alma	atla

SIRA SİZDE

1. Aşağıda verilen cümlelerin bazı kelimeleri bugünkü alfabeyle bazı kelimeleri ise Osmanlı Türkçesiyle yazılmıştır. Bu cümlelerin Osmanlı Türkçesiyle verilen kısımlarının okunuşlarını boş bırakılan yerlere bugünkü alfabeyle yazınız.

ياقلاشما

- Ateşle ...Yaklaşma...

قازان قاينار

- Ağır ...Kazan... geç ...Kaynar...

آلچاق طاوان

- Dikkat! ...Alçak... ...Tavan...

آه آلان

- ...Ah... ...Alan... onmaz.

آه قالماز

- ...Ah... yerde ...Kalmaz...

مال يالان يالان

- ...Mal... da ...Yalan... mülk de ...Yalan...

باغ طاغ

- Bakarsan ...Bağ... bakmazsan ...Dağ... olur.

2. Aşağıdaki kelimelerin okunuşlarını boş bırakılan yerlere örnekteki gibi yazınız.

آی Ay	آد Ad	آش Aş	مارت Mart	چام Çam	یاز *Yaz*
آنا Ana	آتا Ata	آغا Ağa	یاپراق Yaprak	چاقال Çakal	صامان Saman
یایوان Yayvan	یاواش Yavaş	صارقاچ Sarkaç	قاصناق Kasnak	پارماق Parmak	چاتال Çatal
پاراغراف Paragraf	چاغلایان Çağlayan	آناختار Anahtar	آپارتمان Apartman	آوانتاژ Avantaj	آلان Alan
باباجان Babacan	آتار طامار Atardamar	آق آغاچ Ak Ağaç	صاپاصاغلام Sapasağlam	آنا قارت Ana Kart	باش یازار Başyazar

3. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz.

Ayhan Cam Bardak Arar

آیخان جام بارداق آرار.

Ay, Akşam Daha Parlak

آی، آقشام داها پارلاق.

Çay Yavaş Yavaş Kaynar

چای یاواش یاواش قاینار.

Abla Pancar Alma, Mantar Al

آبلا! پانجار آلما، مانطار آل.

Afacan Armağan, Papağan Bakar

آفاجان آرماغان، پاپاغان باقار.

Aslan Babam, Sapasağlam Masa Yapar

آسلان بابام، صاپاصاغلام ماصا یاپار.

Başyazar, Yavaş Yavaş Paragraf Yazar

باش یازار، یاواش یاواش پاراغراف یازار.

Yağ Yapar, Yağ Satar; Bal Yapar, Bal Satar

یاغ یاپار، یاغ صاتار؛ بال یاپار، بال صاتار.

Dal Sarkar, Kartal Kalkar; Kartal Kalkar, Dal Sarkar.

دال صارقار، قارتال قالقار؛ قارتال قالقار، دال صارقار.